

Купрієвич Вікторія Олександрівна,
*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри професійної та вищої освіти
Центрального інституту післядипломної освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»*

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Однією з важливих вимог до особистості сучасного педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП(ПТ)О) є готовність до постійного саморозвитку та самовдосконалення. Це пов'язано зі швидкими змінами, які відбуваються сьогодні у суспільному житті, стрімким розвитком освітньої сфери, що зумовлює необхідність постійно вдосконалювати власну професійну майстерність, розвивати професійну компетентність та оволодівати сучасними концепціями підготовки майбутніх фахівців, а також новими змістом, формами, методами, засобами управління та викладання.

Особливо загострилась ця потреба в швидкому саморозвитку педагогів в сьогоднішніх складних умовах пандемії COVID-19, яка виникла протягом останніх місяців в усьому світі та внесла багато суттєвих змін в діяльність освітніх організацій, зокрема в організацію освітнього процесу ЗП(ПТ)О. Сьогодні поняття «освіта впродовж життя» набуло як ніколи особливого значення. Це відповідь на виклик світу, в якому зміни відбуваються дуже швидко. Освіта впродовж життя сьогодні – це процес розвитку особистості, фахівця, професіонала шляхом реалізації освітніх програм і послуг, здійснення освітньо-інформаційної діяльності в межах формальної, неформальної та інформальної освіти.

Аналіз літератури свідчить про те, що в останні місяці ряд вчених і практиків представили публікації, які стосуються особливостей організації, професійної діяльності та навчання працівників в період пандемії COVID-19 [1; 2; 4].

Пандемія COVID-19 стала серйозним випробуванням не лише для українського суспільства, а й для всього людства. Під час карантину ми почали життя в зовсім нових умовах. Розвиток інформаційно-комунікативних технологій також великою мірою зумовлює суспільні перетворення. Наш час можна назвати ще й «віком дистанційності»: дистанційного навчання, дистанційного спілкування, дистанційних розваг. Звісно, жива бесіда, живе спілкування не можна замінити, під час онлайн-контактів зникають більшість психологічних тонкощів спілкування. Але разом з тим, онлайн-контакт займає останнім часом провідне місце серед форм міжособової взаємодії, він є адекватним сучасному етапу життя, виходячи із соціальних і природних можливостей сьогоднішнього дня.

Саме в цих нових умовах педагог має постійно самовдосконалюватися, займатись саморозвитком і самоосвітою задля постійного пошуку нових форм, методів, прийомів проведення занять для здобувачів освіти.

Для ефективної організації навчання здобувачів освіти ЗП(ПТ)О в умовах обмеження освітнього процесу рекомендуємо використовувати форми дистанційного навчання. Забезпечення дистанційного навчання в ЗП(ПТ)О вимагає використання певного системотехнічного забезпечення, яке включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відео та конференц-зв'язку тощо), що забезпечують управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному й асинхронному режимах;
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання ЗП(ПТ)О цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу в синхронному та асинхронному режимах;
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами.

Дистанційне навчання – форма організації та реалізації освітнього процесу, за якою його учасники (об'єкт і суб'єкт навчання) здійснюють навчальну взаємодію переважно на відстані, яка не дозволяє їй не передбачає безпосередню взаємодію учасників освітнього процесу віч-на-віч, в процесі навчання їх особиста присутність у певних навчальних приміщеннях закладу освіти не є обов'язковою.

Дистанційне навчання включає:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливості контролю тощо;
- документи планування освітнього процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
- відео- та аудіозаписи уроків, лабораторних, практичних занять тощо;
- мультимедійні матеріали;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні тренажери з методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ігрові інтерактивні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;
- інші ресурси освітнього призначення.

Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається ЗП(ПТ)О залежно від профілю навчальної дисципліни.

Розкривати нову тему, давати нові знання можна також використовуючи:

- тематичний контент Youtube (тематичне відео, короткі ролики, фільми-екранізації, освітні канали, фільми BBC або National Geographic та ін.);
- інфографіку;
- youtube-канали викладачів-предметників;
- блоги вчителів-предметників (за категоріями) та ін.

Для організації дистанційного та індивідуального навчання в ЗП(ПТ)О можна також використовувати наступні веб-технології та програмні засоби:

1. Веб-додаток Edmodo – освітній сайт, який являє собою усічену соціальну мережу за типом Facebook, яка дозволяє спілкуватися педагогам та здобувачам освіти, об'єднавши навколо процесу навчання у ЗП(ПТ)О.

2. Платформа LearningApps.org – онлайн-сервіс, який дозволяє створювати інтерактивні вправи. Він є конструктором для розробки різноманітних завдань з різних предметних галузей для використання і на уроках, і позаурочний час. Крім того, Learningapps.org надає можливість дистанційного навчання кожному педагогу, адже дозволяє створити набір класів у власному акаунті, ввести дані про здобувачів освіти, їх профілі, задати пароль для входу та викладати вправи для виконання.

3. Платформа Learning.ua – містить онлайн тести, інтерактивні завдання з предметів.

4. Платформа Stepik – безкоштовна освітня платформа та конструктор відкритих онлайн-курсів та уроків.

5. Хмарні сервіси (Office 365, Google) для спільної роботи здобувачів освіти та педагога.

Останнім часом стрімкого розвитку набувають теоретичні й практичні дослідження щодо використання мобільних пристроїв в освітньому процесі. Ця тенденція набула актуальності з початком «ери смартфонів і планшетів», які символізують сучасне інформаційне суспільство.

Під час такого навчання використовуються мобільні безпроводні пристрої – ноутбук, нетбук, планшетний ПК, кишеньковий ПК, інтернет-планшет, електронна книга, смартфон тощо. Вони є засобами навчання, темпи їхнього поширення інтенсивно зростають, а

реалізація технології високошвидкісного безпроводного доступу Wi-Fi та WiMAX розширює можливості навчання в будь-який час і в будь-якому місці.

Онлайн системи, спеціально призначені для мобільних телефонів

Cell-Ed – орієнтована на здобувачів освітінавчальна платформа з автономними опціями.

[EnezaEducation](#)- містить навчальні матеріали адаптовані до мобільних телефонів.

Funzi – мобільна служба навчання, яка підтримує викладання і навчання для великих груп.

[KaiOS](#) – програмне забезпечення, яке надає можливості допомагає відкривати портали для навчання для мобільних телефонів.

[Ustad Mobile](#) – платформа для доступу і обміну освітнім контентом.

Це далеко не повний перелік платформ, програмних засобів, які може використовувати педагог ЗП(ПТ)О для використання в освітньому процесі. Безумовно актуальною залишається проблема використання функціональних можливостей комп'ютерно-мобільних пристроїв, які й надалі проникатимуть в усі сфери нашого життя. Це зробить освітній процес гнучким, доступним і персоналізованим.

Дійсно пандемія COVID-19 вплинула на систему роботи фахівців ЗП(ПТ)О, з'явилися нові форми професійної діяльності педагогів, які можна надалі успішно використовувати й у звичайному режимі роботи. Саме в умовах пандемії і антивірусного локдауна надзвичайно гостро постала потреба в особистостях, які здатні опанувати власну поведінку, формувати систему власного саморозвитку й самовдосконалення, що здатні вибудовувати продуктивні стратегії конструювання нового досвіду в кризових життєвих ситуаціях та в мінливому сучасному світі в цілому.

Список використаних джерел

1. Карташова, Л.А., Кириченко, М.О., Сорочан, Т.М. (2020). Антикризовий менеджмент підвищення кваліфікації. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 2020, Том 2, №1. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-7-9>

2. Малиношевська А.В. Про дистанційну форму діяльності Інституту обдарованої дитини НАПН України в умовах пандемії COVID-19 . Вісник Національної академії педагогічних наук України, 2020, Том 2, № 1. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-7-6>

3. Освіта протягом життя: світовий досвід і українська практика. Аналітична записка [Електронний ресурс] // Національний інститут стратегічних досліджень : сайт. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/252> – Назва з екрана.

4. Психологія і педагогіка у протидії пандемії COVID-19: Інтернет-посібник / за наук. ред. В.Г. Кременя; [координатор інтернет-посібника В.В.Рибалка; колектив авторів]. Київ: ТОВ «Юрка Любченко», 2020. 243 с.

Отамась І.Г.,

кандидат історичних наук,

доцент кафедри професійної та вищої освіти

Центрального інституту післядипломної освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Київ, Україна.

ПІДГОТОВКА ПРОЕКТІВ У ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНІЙ ОСВІТІ: ВИКОРИСТАННЯ ФОНДІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Стійкий розвиток економіки, відродження конкурентоспроможних виробництв, повноцінне використання потенціалу та зростання рівня життя населення вимагає відповідних вкладень у виробничу і соціальну сфери.

Аналіз міжнародного досвіду проектної діяльності показує, що в багатьох розвинених країнах світу одним із важливих завдань органів місцевого самоврядування є спрямування роботи на пошук позабюджетних альтернативних джерел фінансування та налагодження співпраці з міжнародними фондами, програмами, грантами, закладами освіти.